

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede økonomiminister, for at han kan give tinget den i dag anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (Henry Grünbaum): Jeg skal hermed tillade mig at give det høje ting den bebudede redegørelse for de offentlige investeringsopgaver, vi står over for i de kommende år, og regeringens syn på dette spørgsmål.

Disse problemer spillede en vis rolle i efterårets valgkamp og blev også berørt under tingets åbningsdebat og den senere debat om finanslovsforslaget. Vi vil møde dem igen i de kommende måneder, hvor vi skal tage stilling til, hvilke investeringer der skal tillades iværksat i finansåret 1965-66, og til de skatteforslag, som i ikke ringe grad hænger sammen med nødvendigheden af at finansiere disse investeringer.

Hvilket grundlag har vi da for at vurdere størrelsen og det tidsmæssige forløb af de fremtidige offentlige investeringer?

Finanslovsforslaget vil for det første år give en vejledning, men det dækker kun et enkelt år og kun de investeringer, hvor staten deltager finansielt. Imidlertid er der jo allerede tilvejebragt et ikke ringe grundlag for prioriteringen af de offentlige investeringer. Jeg tænker her først og fremmest på de 3-årige budgetter for den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed. Fra 1963 skete der en omlægning af budgetterne for det offentlige byggeri, således at man fra de hidtidige 1-årige budgetter gik over til 3-årige budgetter — en linje, som i det følgende år blev fulgt op med tilsvarende 3 års oversigter for de offentlige anlægsarbejder. Disse oplysninger er fra og med i år blevet suppleret med overslag og skøn for de materielinvesteringer, som det offentlige foretager, således at der nu er mulighed for at give en samlet vurdering af alle det offentliges investeringer.

Der er i de økonomiske årsoversigter for 1963 og 1964 redegjort for karakteren af disse 3-årige investeringsoversigter. Et enkelt punkt er dog så vigtigt for bedømmelsen af oversigterne, at det kort bør nævnes, nemlig den meget forskelligartede karakter af de planer og overslag, der foreligger for de enkelte områder.

Rygraden i budgettet udgøres af de arbejder, som staten har fuld eller næsten fuld kontrol med i kraft af reguleringen af det offentlige byggeri eller gennem deltagelse i finansieringen. Disse investeringer udgør i øjeblikket ca. halvdelen af de samlede offentlige investeringer. Den anden halvdel udgøres af de arbejder, der udføres af kommuner og offentlige forsyningsvirksomheder — de tegner sig hver for en fjerdedel af det samlede budget — og her over staten jo ikke større direkte indflydelse. For disse „uregulerede“ investeringer repræsenterer tallene i budgettet i nogle tilfælde planer og overslag stillet til rådighed af de pågældende institutioner, i andre tilfælde forholdsvis usikre skøn over de investeringer, der udføres af kommuner eller andre. En vigtig post er her kommunale vejarbejder, der udføres med automatisk statsrefusion.

Denne noget uensartede karakter af overslagene medfører, at oversigternes oplysninger er behæftet med en vis usikkerhed, men — hvad der måske er vigtigere — den er samtidig udtryk for en reel begrænsning af mulighederne for inden for de givne rammer at påvirke de samlede offentlige investeringers omfang og deres retning.

Arbejdet med at tilvejebringe 3 års budgetterne har nu stået på gennem et par år, og det vil derfor være rimeligt at omtale de erfaringer, der er indvundet. Det siger sig selv, at disse oversigter ikke kan være definitive investeringsprogrammer for hele den periode, de dækker, alene fordi deres gennemførelse forudsætter folketingets medvirken gennem de fornødne finansielle bevillinger. Alligevel må man sige, at 3 års budgetterne har givet et overordentlig værdifuldt grundlag for tilrettelæggelsen af investeringerne og vel også har indfriet de forventninger, man stillede til dem ved omlægningen fra den tidligere, ganske utilfredsstillende 1-årige investeringsplanlægning.

Budgetterne har gjort det muligt at udvælge de enkelte projekter på en sådan måde, at der tilvejebragtes en fastere rytme i det samlede offentlige byggeri. De har inden for den periode, de dækkede, givet nogenlunde sikkerhed for, at vigtige projekter, der kom sent i perioden, ikke skulle vige, fordi der tidligere var igangsat mange